

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΑΤΡΩΝ (Α.Π.Σ.Ι.)

Αθήνα, 16.9.2024

ΑΠ: 5484

Προς τους Προέδρους των
Ιατρικών Συλλόγων της χώρας

**Θέμα: Ενημέρωση αναφορικά με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των
Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**

Με την παρούσα επιστολή σας αποστέλλουμε συνημμένο ενημερωτικό σημείωμα του Νομικού Συμβούλου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου αναφορικά με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), η οποία εκδόθηκε κατόπιν προσφυγής ομοιοπαθητικού ιατρού στην Αυστρία κατά απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου της Αυστρίας με την οποία ο προσφεύγων είχε τιμωρηθεί με πρόστιμο 2.000 ευρώ.

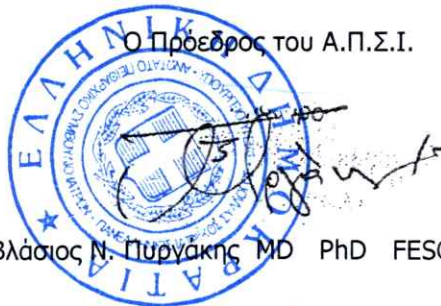
Το ενημερωτικό σημείωμα σας προωθείται προκειμένου να έρθει σε γνώση των μελών του Διοικητικού και του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Συλλόγου σας γιατί πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα απόφαση και η προσέγγισή της αφορά υποθέσεις που αφορούν ιατρούς οι οποίοι έχουν εκφράσει δημόσια αντιεπιστημονικές απόψεις.

Οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν τα εμβόλια της Covid 19 αλλά εκφράζεται από αυτούς αμφισβήτηση των καθιερωμένων επιστημονικών παραδοχών και των γενικά αποδεκτών επιστημονικών απόψεων για σειρά παθήσεων και θεραπειών.

Μάλιστα την παραπομπή τους στα αρμόδια Πειθαρχικά Συμβούλια χαρακτηρίζουν σαν προσπάθεια περιορισμού της «ελευθερίας της έκφρασης».

Θεωρώ ότι η εν θέματι απόφαση του ΕΔΔΑ θα είναι πολύ χρήσιμη στον χειρισμό των υποθέσεων που εξακολουθούν να εκκρεμούν σε αριθμό Ιατρικών Συλλόγων σε όλη την χώρα.

Ο Πρόεδρος του Α.Π.Σ.Ι.

Βλάσιος Ν. Πυργάκης MD PhD FESC FACC

Καρδιολόγος

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα: Τα όρια της ελευθερίας της έκφρασης και η διατύπωση αντιεπιστημονικών απόψεων από ιατρούς

Πρόσφατα τα πειθαρχικά συμβούλια και το ΑΠΣΙ έχουν εξετάσει υποθέσεις αναφορικά με την έκφραση αντιεπιστημονικών απόψεων από επιστήμονες ιατρούς. Το θέμα οξύνθηκε με την συζήτηση που έγινε για τα εμβόλια της Covid-19 αλλά υποβόσκει μια γενική αμφισβήτηση των επιστημονικών παραδοχών.

Η επιστήμη είναι μια συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία αναζήτησης της αλήθειας. Η επιστημονική πρόοδος βασίζεται στον επανέλεγχο και την αμφισβήτηση των καθιερωμένων απόψεων. Αυτό που σήμερα θεωρείται επιστημονική παραδοχή, μπορεί αύριο να ανατραπεί, καθώς νέα δεδομένα και τεχνολογίες αποκαλύπτουν άγνωστες πτυχές της πραγματικότητας. Η κλασική φυσική του Νεύτωνα, για παράδειγμα, αντικαταστάθηκε εν μέρει από τη θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν, η οποία προέκυψε από τον επανέλεγχο των δεδομένων και την ανατροπή των προηγούμενων παραδοχών.

Η διαφορά μεταξύ αντιεπιστημονικών απόψεων και αυτών που επιδιώκουν να ανατρέψουν λανθασμένες ή απαρχαιωμένες επιστημονικές παραδοχές έγκειται στη μεθοδολογία και την τεκμηρίωση. Οι επιστημονικές απόψεις, ακόμα και όταν είναι επαναστατικές, στηρίζονται σε αυστηρή ανάλυση, πειραματικά δεδομένα και επαναλήψιμες διαδικασίες. Προτείνονται μέσα στο πλαίσιο της επιστημονικής κοινότητας και υπόκεινται σε κριτική και έλεγχο από άλλους ειδικούς.

Αντίθετα, οι αντιεπιστημονικές απόψεις συχνά απορρίπτουν τη διαδικασία αυτή, βασίζονται σε αυθαίρετες υποθέσεις και απομονώνουν τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις θέσεις τους, χωρίς να επιδέχονται αυστηρό έλεγχο. Ενώ η επιστημονική αμφισβήτηση προωθεί τη γνώση, η αντιεπιστημονική σκέψη απομακρύνει την κοινωνία από την πραγματική κατανόηση του κόσμου, θέτοντας σε κίνδυνο την πρόοδο και τη δημόσια υγεία.

Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένου ότι τα Διοικητικά και Πειθαρχικά Συμβούλια των Ιατρικών Συλλόγων απασχολούνται συχνά με σχετικές υποθέσεις μελών τους, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η οριοθέτηση του δικαιώματος της έκφρασης από επιστήμονα ιατρό.

I. ΥΠΟΘΕΣΗ KLAUS BIELAU ΚΑΤΑ ΑΥΣΤΡΙΑΣ (ΕΔΔΑ)

Η υπόθεση αφορά έναν ομοιοπαθητικό γιατρό στην Αυστρία, ο οποίος δημοσίευσε άρθρο στην ιστοσελίδα του προωθώντας την ολιστική ιατρική και αμφισβητώντας την αποτελεσματικότητα των εμβολίων. Ο γιατρός ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι δεν υπάρχουν παθογόνοι ιοί και ότι οι εμβολιασμοί δεν προστατεύουν από ασθένειες. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου της Αυστρίας έκρινε ότι οι δηλώσεις αυτές ήταν μονόπλευρες και επιστημονικά αβάσιμες, πλήττοντας τη φήμη του ιατρικού επαγγέλματος. Ως αποτέλεσμα, του επιβλήθηκε πρόστιμο 2.000 ευρώ με αναστολή. Ο προσφεύγων αμφισβήτησε την απόφαση αυτή στα εθνικά δικαστήρια, αλλά οι προσφυγές του απορρίφθηκαν.

Ο προσφεύγων προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), υποστηρίζοντας ότι η πειθαρχική κύρωση παραβίαζε την ελευθερία έκφρασής του, όπως προστατεύεται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

II. Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το ΕΔΔΑ, όμως, έκρινε ότι η παρέμβαση στην ελευθερία της έκφρασης του γιατρού ήταν νόμιμη και αναγκαία για την προστασία της δημόσιας υγείας και των δικαιωμάτων των άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 10 § 2 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο επισήμανε ότι οι δηλώσεις του γιατρού ήταν κατηγορηματικές και επιστημονικά αβάσιμες, ενώ δημοσιεύθηκαν σε ιστότοπο συνδεδεμένο με το ιατρείο του, αυξάνοντας τον κίνδυνο παραπληροφόρησης του κοινού.

Το ΕΔΔΑ σημείωσε επίσης ότι οι γιατροί έχουν ειδικές ευθύνες ως προς την ενημέρωση του κοινού για θέματα δημόσιας υγείας και μπορούν να υποβληθούν σε επαγγελματικές υποχρεώσεις, ακόμα και όταν εκφράζουν επικριτικές απόψεις. Αν και αναγνωρίστηκε το δικαίωμα των ιατρών να συμμετέχουν σε συζητήσεις για θέματα δημόσιας υγείας, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι δηλώσεις του προσφεύγοντος υπερέβαιναν τα επιτρεπτά όρια.

Τέλος, το ΕΔΔΑ κατέληξε ότι η πειθαρχική κύρωση ήταν αναλογική και ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 10.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κρίσιμη είναι η παραδοχή ότι οι ιατροί έχουν ειδικές ευθύνες ως προς την ενημέρωση του κοινού σε θέματα που άπτονται της δημόσιας υγείας και δεν είναι απλοί «πολίτες».

Η επέμβαση στην ελευθερία έκφρασης του γιατρού που εξέφρασε αντιεπιστημονικές απόψεις εξυπηρετεί νόμιμους σκοπούς, όπως η προστασία της δημόσιας υγείας και των δικαιωμάτων των άλλων, που προβλέπονται από το άρθρο 10 § 2 της Σύμβασης. Οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν από τον γιατρό ήταν επιστημονικά αβάσιμες και θα μπορούσαν να προκαλέσουν παραπληροφόρηση, θέτοντας σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Η προώθηση ανακριβών και δυνητικά επικίνδυνων απόψεων από έναν ιατρό, ο οποίος κατέχει ειδική θέση εμπιστοσύνης στην κοινωνία, δικαιολογούσε την επιβολή κυρώσεων.

Το ΕΔΔΑ τόνισε ότι οι γιατροί έχουν ιδιαίτερη ευθύνη λόγω της επιρροής τους στην κοινωνία, ειδικά όταν πρόκειται για ζητήματα δημόσιας υγείας, όπως οι εμβολιασμοί. Οι δηλώσεις του προσφεύγοντος, που απορρίπτουν την ύπαρξη παθογόνων ιών και αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, κρίθηκαν ιδιαίτερα επικίνδυνες λόγω της πιθανότητας να επηρεάσουν τις αποφάσεις του κοινού σχετικά με την υγεία τους.

Ο Νομικός Σύμβουλος του Π.Ι.Σ.

Ευάγγελος Κατσίκης